VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Elena Vigren

4.11.2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Lausuntona verojaostossa käsiteltävänä olevassa asiassa HE 157/2025 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi) esitän kunnioittaen seuraavaa:

Verohallinto on osallistunut asian valmisteluun ja kannattaa ehdotettuja muutoksia, joiden tavoitteena on edistää digitalisaatiota sekä vähentää merkittävästi Verohallinnon lähettämän paperipostin määrää ja tästä aiheutuvia kustannuksia. Verohallinnon näkemyksen mukaan ehdotetut säännökset ovat välttämättömiä digitalisaation edistämiseksi ja Verohallinnolle asetettujen toimintamenosäästöjen saavuttamiseksi. Jos tavoitellut noin 10 miljoonan euron säästöt eivät toteudu, Verohallinto joutuu kohdistamaan lisäleikkauksia toimintoihinsa, millä olisi vaikutusta sen toimintakykyyn ja siten myös verokertymään.

Erityislainsäädännöllä mahdollistetaan verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon mahdollisimman laaja kattavuus digitaaliseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille ja otetaan samalla huomioon verovelvollisten oikeusturva ja tiedoksiannon tehokas toteutuminen. Esitys myös vahvistaa Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua (OmaVero) verotusasiakirjojen ensisijaisena tiedoksiantopaikkana sekä turvaa salassa pidettävien verotustietojen ja niiden sisältämien henkilötietojen suojaa.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp) ehdotetaan, että suostumuksen edellyttämisestä luovuttaisiin niiden täysi-ikäisten henkilöiden osalta, joilla ei ole rekisteröityä edunvalvojaa. Verotuksen erityislainsäädännössä on erikseen säädetty suostumuksesta sähköiseen tiedoksiantoon, joten kyseisten säännösten muuttaminen on välttämätöntä, jotta digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuus toteutuu myös veroasioissa. Verolakien muutokset on myös ensiarvoisen tärkeää saattaa voimaan samanaikaisesti yleislainsäädännön muutosten kanssa. Muussa tapauksessa verotusasiakirjojen sähköinen tiedoksianto jäisi yleislainsäädännön voimaan tullessa edelleen verovelvollisen antaman suostumuksen varaan, jolloin digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuustavoitteita ja säästöjä ei saavutettaisi.

Erityissäännökset ovat tarpeen senkin vuoksi, että ehdotettu yleislainsäädäntö suomi.fi-viestinvälitystilin viranomaisaloitteisesta käyttöönotosta ei koske esimerkiksi yhteisöjä. Yhteisöillä sähköisen asiointipalvelun käyttöaste on nykytilassa erittäin korkea ja niillä on myös velvoite sähköiseen ilmoittamiseen, mutta sähköisen tiedoksiannon osuus on erittäin matala, vain noin 10 prosenttia. Ensisijaisesti sähköisen tiedoksiannon käyttöalan laajentaminen erityislainsäädännöllä myös muihin kuin luonnollisiin henkilöihin on siten keskeistä digitalisaation edistämiseksi ja tavoiteltujen säästöjen toteutumiseksi.

Ehdotettu erityissääntely täydentää yleissääntelyä huomioiden veroasioita koskevat erityispiirteet. Erityissääntely koskisi verovelvollisia, joilla on käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu tai jotka ovat osoittaneet kyvykkyytensä käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kirjautumalla OmaVeroon. Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttöönotto tarkoittaisi, että henkilö saisi kaikkien viranomaisten tiedoksiannot sähköisesti riippumatta siitä, onko hän aiemmin käyttänyt yksittäisen viranomaisen asiointipalvelua, esim. OmaVeroa. Jos henkilöllä ei olisi käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelua, hän saisi verotuspäätökset ja muut asiakirjat tiedoksi sähköisesti vain, jos hän käyttää OmaVeroa.

Vaikka Suomi.fi-viestien käyttäjämäärä on tämän vuoden kuluessa noussut huomattavasti (vuonna 2024 n. 1,5 miljoonaa käyttäjää, 9/2025 n. 2,2 miljoonaa käyttäjää), OmaVero-palvelun käyttäjämäärä on edelleen selvästi tätä korkeammalla tasolla. Esimerkiksi vuonna 2024 yhteensä 3,5 miljoonaa henkilöasiakasta kirjautui OmaVeroon. Merkittävä osuus OmaVeron käyttäjistä ei ole ottanut Suomi.fi-viestinvälityspalvelua käyttöön siitä huolimatta, että Digi- ja väestötietovirasto on toukokuusta 2025 alkaen ehdottanut palvelun käyttöönottoa joka kerta, kun henkilö on tunnistautumassa vahvasti jonkin viranomaisen sähköiseen asiointipalveluun. Verohallinnon käsityksen mukaan on mahdollista, että yleislain muutoksista huolimatta jatkossakin voi olla merkittävä määrä henkilöasiakkaita, jotka käyttävät OmaVeroa ja joilla on valmius ja kyvykkyys ottaa veropostia vastaan sähköisesti OmaVerossa, vaikka he eivät olisikaan valmiita kaikilta eri viranomaisilta tulevan postin sähköiseen tiedoksiantoon. Verotuksessa on lähtökohtaisesti kyse säännöllisesti toistuvasta massamenettelystä (esim. verokortit, esitäytetty veroilmoitus), jonka aikataulut ovat vakiintuneita ja verovelvollisille tuttuja, ja johon liittyvä asiointi tapahtuu muutenkin pääosin sähköisesti. OmaVero-palvelun käyttöaste on erittäin korkea ja sen käyttö on vakiintunutta. Esimerkiksi yli 90 % esitäytettyjen veroilmoitusten täydennyksistä ja korjauksista tehdään nykytilassa OmaVerossa.

Tiedoksiannon tehokasta toteutumista tukee muun muassa se, että verovelvollisella tulee olemaan mahdollisuus hallita OmaVero-palvelussa verotuksen tiedoksiantoja koskevia ilmoituksia; luonnolliset henkilöt voivat jatkossa tilata ilmoituksen OmaVeroon tallennetusta asiakirjasta esimerkiksi tekstiviestinä puhelimeensa Suomi.fi-viestinvälitystilille lähetettävän ilmoituksen lisäksi. Verohallinto tulee myös aktiivisesti seuraamaan raporteilta lukemattomia kirjeitä ja lähettää tarvittaessa muistutuksia tiedoksiannosta verovelvollisen tilanteen mukaan sähköpostitse, tekstiviestillä tai paperikirjeellä.

Verovelvollisen valinnanvapautta tukee myös mahdollisuus milloin tahansa ilmoittaa asiointipalvelussa tai muutoin, että hän ei käytä OmaVeroa. Tällöin Verohallinto siirtyy paperipostitse tapahtuvaan tiedoksiantoon edellyttäen, että verovelvollisella ei ole käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelua, eikä verovelvollinen myöskään kirjaudu uudestaan OmaVero-palveluun.

Sääntely mahdollistaa myös sen, että Verohallinto voi käyttää harkintavaltaa tiedoksiantotavan valinnassa. Verohallinto voisi käyttää paperipostia tiedoksiantojen tosiasiallisen toteuttamisen ja oikeusturvan varmistamiseksi silloin, jos Verohallinnolla on tiedossaan olosuhteet, jotka estävät sähköisen tiedoksiannon. Tiedoksiannot voitaisiin lähettää paperipostitse esimerkiksi, jos Verohallinto saisi tiedon henkilön olosuhteista, jotka estävät tai vaikeuttavat sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamista OmaVerossa. Harkintavalta mahdollistaa myös sen, että tietyt kirjeet, kuten esimerkiksi ulosottouhkaiset maksukehotukset, voidaan lähettää paperilla, vaikka verovelvollisella olisi sähköinen tiedoksiantotapa käytössä.

Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat Verohallinnossa toimeenpantavissa. Muutosten toimeenpanosta aiheutuu vähäisiä investointimenoja ja vuotuisia ylläpitokustannuksia Verohallinnon tietojärjestelmään ja OmaVero-palveluun. Muutos edellyttää virkailijakoulutusta ja lisää varsinkin lain voimaantulovaiheessa ohjaus- ja neuvontatehtävien määrää. Verohallinto tulee tarjoamaan

tehokasta yleistä ja asiakaskohtaista ohjausta ja viestintää, jotta varmistetaan, että verovelvollisilla on selvä käsitys siitä, milloin he ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä, miten heidän tulee toimia saadakseen tiedon heille lähetetyistä päätöksistä ja muista asiakirjoista sekä miten he voivat tarvittaessa irtautua sähköisestä tiedoksiannosta. Verohallinnon tulee myös vielä kehittää sähköisten asiakirjojen saavutettavuutta eräiltä osin sekä turvata riittävästi lainsäädännön mukaisten kielellisten oikeuksien toteutuminen sähköisen asioinnin yhteydessä.

Elena Vigren
johtava asiantuntija